

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 76/09-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť M. V., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 269/05 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 269/05 p o r u š i l základné právo M. V., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. M. V. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e mu Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. V. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 412,11 € (slovom štyristodvanásť eur a jedenásť centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý

vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. K., Z., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 12. februára 2009 č. k. II. ÚS 76/09-15 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. V., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 269/05 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: «(...) Sťažovateľ (...) je fyzická osoba, ktorá ako vodič motorového vozidla (...) bola dňa 19. 7. 1997 na ceste č. 1/59 v D. účastníkom dopravnej nehody zavinennej Mgr. Š. K., (...) vodičom osobného motorového vozidla tov. zn. Škoda Felícia(...). V súvislosti s touto dopravnou nehodou bol škodca rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 11. 3. 1998 sp. zn. 1 T 3/98 uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31. 12. 2005 a za to mu bol uložený peňažný trest a poškodený bol so svojim nárokom na náhradu škody odkázaný na konanie vo veciach občianskoprávných.

Poškodenie zdravia sťažovateľa v podobe trvalých následkov malo výrazné nepriaznivé dôsledky na uspokojovanie jeho životných, pracovných a spoločenských potrieb. Pre rozsiahle zdravotné následky bol sťažovateľ nútený zanechať živnostenské podnikanie.

Na základe týchto zdravotných nálezov bol sťažovateľ rozhodnutím S. p., pobočka Ž., z 18. 6. 1998 podľa § 29 ods.2 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov uznaný invalidným dôchodcom.

Občianskoprávne konanie o náhradu za stratu na zárobku a zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sťažovateľa bolo pôvodne vedené na Okresnom súde vo Zvolene sp. zn. 9 C 247/2003.

Sťažovateľ sa s poukazom na opísaný skutkový stav v označenom konaní vedenom Okresným súdom vo Zvolene domáhal zaplatenia sumy 368.018,- Sk z titulu náhrady straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie 18. 7. 1999 do 31. 3. 2003, úrokov z omeškania vo výške 14,5 % ročne zo sumy 368.018,- Sk od 1. 10. 2001 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 14,5 % ročne zo sumy 125.610,- Sk za 228 dní omeškania a sumy 17.566,- Sk mesačne od 01. 04. 2003 z titulu náhrady straty na zárobku, a sumy 359.337,50,- Sk z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť (105.937,50 Sk) a sťaženie spoločenského uplatnenia (281.250,- Sk) a náhrady trov konania.

Žalobný návrh bol v danej veci podaný na Okresný súd Zvolen dňa 05. 12. 2002 a smeroval voči pôvodne žalovanému I. - poisťovni A., a. s. (...), ktorej organizačná zložka odmietla sťažovateľovi ďalej poskytovať náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a podľa sídla ktorej organizačnej zložky si navrhovateľ vybral ako miestne príslušný súd Okresný súd Zvolen.

K rozšíreniu návrhu o žalovaného II. S., (...) došlo podaním navrhovateľa zo dňa 31. 03. 2003. Už vtedy sa konajúca sudkyňa pokúsila postúpiť vec Okresnému súdu Bratislava II., ktorý s postúpením nesúhlasil a preto spor o príslušnosť rozhodol Najvyšší súd SR uznesením z 30. 07. 2003 sp. zn. Ndc 395/03 tak, že za miestne príslušný súd v danej veci určil Okresný súd Zvolen, Týmto rozhodnutím boli a sú súdy nižších stupňov viazané.

Z opísaného je zrejmé, že na začiatku konania bol vecne a miestne príslušným súdom Okresný súd Zvolen a takto založená miestna príslušnosť trvá až do skončenia konania. (...)

Napriek uvedenému Okresný súd Zvolen dňa 16. 11. 2005 postúpil vec sledovanú vec podľa jeho názoru miestne príslušnému súdu, Okresnému súdu Bratislava II. (...) S opísaným postupom a právnym názorom Okresného súdu vo Zvolene sťažovateľ vyjadril nesúhlas a námietku už v písomnom podaní zo dňa 21. 11. 2005. (...)

Okresný súd Bratislava II od postúpenia veci zaevidovanej týmto súdom pod sp. zn.: 9C 269/2005 nevykonal žiadny úkon, preto sťažovateľ, v dôsledku dlhodobej a bezdôvodnej nečinnosti Okresného súdu Bratislava II., písomným podaním zo dňa 25. 01. 2007 opätovne poukázal na vznesenú a nevybavenú námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava II a z tohto titulu sa domáhal v súlade s ustanovením § 105 ods. 3 O. s. p. o predloženie veci na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR.

Procesné vybavenie podanej námietky sťažovateľ požadoval aj podaním zo dňa 22. 01. 2008.

Na námietky a žiadosti sťažovateľa Okresný súd Bratislava II. vo veci sp. zn.: 9 C 269/05 nereagoval, pričom substitučným nahliadnutím do spisu dňa 30. 07. 2008 sťažovateľ zistil, že sudca v danej veci od postúpenia veci z Okresného súdu vo Zvolene neurobil žiadny úkon ani opatrenie, nevykonal ani predloženie veci na rozhodnutie spoločne nadriadenému súdu. Pri nahliadnutí bolo zistené, že na vec vzťahujúci spis prišiel na Okresný súd Bratislava II dňa 01. 12. 2005 (...)

S prihliadnutím na zistené a opísané skutočnosti sa sťažovateľ písomným podaním zo dňa 22. 08. 2008 v súlade s ustanovením § 62 ods. 1 a nasledujúcich zák. č. 757/2004 Z. z. obrátil na predsedu príslušného súdu so sťažnosťou na postup súdu v danej veci, smerujúcou hlavne voči porušovaniu práva navrhovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov s tým, že si sťažovateľ uplatňuje právo na písomné upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov a prieťahov.

Dňa 01. 10. 2008 bolo sťažovateľovi doručené vyrozumienie z Okresného súdu Bratislava II sp. zn.: 9C/269/2005 zo dňa 25. 09. 2008, ktorým sťažovateľovi dal súd (na vyrozumení sa nachádza meno JUDr. M. G. bez bližšieho označenia postavenia, resp. funkcie) na vedomie, že súdny spis v právnej veci o náhradu za stratu na zárobku a mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, z dôvodu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k.: Ndc 395/03 zo dňa 03. 07. 2003 rozhodol, že na konanie je miestne príslušný Okresný súd Zvolen, vracia na Okresnému súdu Zvolen.

Dňa 06. 10. 2008 bola právnenému zástupcovi sťažovateľa doručená odpoveď na sťažnosť za prieťahy v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 9C 269/2005 zo dňa 22. 08. 2008,

kde podpredsedníčka Okresného súdu Bratislava II dňa 23.09.2008 (teda v čase, keď sa súdny spis nachádzal fyzicky aj evidenčne v registri 9C na OS BA II, nakoľko až dva dni po odpovedi na sťažnosť mal byť tento odstúpený späť Okresnému súdu vo Zvolene) sťažnosť navrhovateľa vyhodnotila ako nedôvodnú, nakoľko lustráciou v registri 9C mala zistiť, že spis bol odstúpený s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. Ndc 395/2003 zo dňa 30. 07. 2003 na miestne príslušný súd v danej veci, Okresný súd Zvolen. V rámci tejto odpovedi sa podpredsedníčka súdu vôbec nezaoberala a nezdôvodnila príčiny takmer trojročnej nečinnosti súdu v danej veci. (...)

Na Okresný súd vo Zvolene spis prišiel dňa 02. 10. 2008, pričom dňa 03. 10. 2008 bola vec evidenčne prijatá a je toho času vedená pod sp. zn. 7 C 58/2008. (...)

V danom prípade nečinnosť súdu nespôsobil sťažovateľ a podľa jeho názoru, túto dlhodobú (takmer trojročnú) nečinnosť Okresného súdu Bratislava II nespôsobili ani žiadne iné, objektívne neodvratiteľné, okolnosti. (...)

Tým, že je Okresný súd Bratislava II fakticky nečinný v občianskom súdom konaní vedenom pod sp. zn. 9C 269/2005 (hoci v zmysle citovaných ustanovení OSP má postupovať tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná a vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá) porušil ústavné právo navrhovateľa ako fyzickej osoby, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Svoju nečinnosť si uvedený súd navyiac neuznal a následne ju ani bližšie navrhovateľovi nezdôvodnil v rámci konania o sťažnosti podľa zák. č. 757/2004 Z. z. (...)

V zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ako aj § 56 ods. 4 a 5 zákona č. 124/2002 Z. z., ktoré sťažovateľovi umožňujú domáhať sa primeraného zadosťučinenia, žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky, v prípade ak v náleze vysloví, že označené základné právo uvedenej fyzickej osoby - sťažovateľa bolo porušené, priznal primerané zadosťučinenie.

V súlade s § 50 ods. 3 citovaného zákona, v mene sťažovateľa požadujem, aby mu z dôvodu dlhodobej právnej neistoty vyplývajúcej zo zbytočného a neodôvodneného nekonania Okresného súdu Bratislava II vo veci sp. zn. 9 C 269/2005, ktoré má bezprostredný vplyv aj na bežný každodenný život navrhovateľa a postavenie sťažovateľa (invalidného dôchodcu) ako osoby ťažko a trvalo poškodenej na zdraví i na jeho postavenie ako účastníka konania, bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk.

Po zvážení všetkých okolností daného prípadu a vychádzajúc z princípov spravodlivosti, ktoré sa pri namietanom druhu porušenia základného práva všeobecne berú do úvahy, možno navrhovanú výšku finančného zadostučinenia vyhodnotiť ako adekvátnu a primeranú.»

1.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava II tým, že v dôsledku svojej nečinnosti nekonal vo veci č. k. 9C/269/2005, porušil základné práva fyzickej osoby M. V. (...) na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote upravené v § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd Bratislava II je povinný M. V. (...) poskytnúť primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000,- Sk do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu a trovy právneho zastúpenia.

Pokiaľ ide o trovy právneho zastúpenia, zdvorilo žiadame Ústavný súd, aby navrhovateľovi v prípade úspechu v konaní priznal právo na náhradu trov právneho zastupovania (...)“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jej predsedníčkou JUDr. A. R., listom z 10. marca 2009 sp. zn. Spr. 2024/09 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 15. apríla 2009.

2.1 Predsedníčka okresného súdu uviedla najmä tieto relevantné skutočnosti:

Po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, „(...) ako aj obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní tunajším súdom porušené bolo len čiastočne, a priznal sťažovateľovi finančné odškodnenie podľa vlastnej úvahy, s prihliadnutím na postup Okresného súdu vo Zvolene, ktorý nesprávne postupoval pri opätovnom odstúpení spisu.

Návrh sťažovateľa pôvodne podaný dňa 02. 12. 2002, bol prvý raz odstúpený na tunajší súd z Okresného súdu Zvolen dňa 25. 06. 2003, kde bol vedený pod spisovou

značkou 10C/118/2003. Na tunajšom súde bol vedený pod spisovou značkou 20C/95/2003. Úpravou zo dňa 08. 07. 2003 bol spis predložený Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o miestnej príslušnosti, tento uznesením č. k. Ndc/395/2003 zo dňa 30. 07. 2003 rozhodol, že miestne príslušným súdom na konanie je Okresný súd vo Zvolene. Spis bol prijatý do podateľne Okresného súdu vo Zvolene dňa 16. 09. 2003 a bol zapísaný pod sp. zn. 9C/247/03. Počas obdobia od 25. 06. 2003 do 16. 09. 2003 som priedahy tunajšieho súdu v konaní nezistila.

Druhý raz bol spis odstúpený z Okresného súdu Zvolen na tunajší súd dňa 01. 12. 2005, ako súdu miestne príslušnému. Tunajší súd vrátil spis na konanie Okresnému súdu vo Zvolene úpravou zo dňa 23. 09. 2008 s poukazom na rozhodnutie NS SR zo dňa 30. 07. 2003. Tento časový odstup bol spôsobený zataženosťou, práceneschopnosťou a veľkosťou oddelenia sudkyne JUDr. G., ktorá vec vybavovala.

Na základe uvedených skutočností musím konštatovať, že vo veci bol zistený priedah v konaní spôsobený konajúcou sudkyňou.

Netrvám na ústnom pojednávaní, navrhujem upustiť od ústneho pojednávania, keďže nemožno od neho očakávať ďalšie objasnenie veci. “.

2.3 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaujal takéto stanovisko:

«(...) Pokiaľ sa jedná o obsah stanoviska predsedníčky Okresného súdu Bratislava II. z 10. 03. 2009, odkazujeme a zotrvávame na našich dôvodoch a argumentoch uvádzaných v ústavnej sťažnosti.

Ako sme už konštatovali, naše výhrady voči priedahom v konaní a porušeniu s tým súvisiaceho základného práva navrhovateľa pojaté do obsahu posudzovanej ústavnej sťažnosti sa týkali a týkajú časového obdobia (od 01. 12. 2005 do 22. 08. 2008, resp. až do odstúpenia spisu dňa 25. 09. 2008), za ktoré sa sledovaná vec pod č. 9 C/269/2005 preukázateľne nachádzala na Okresnom súde Bratislava II.

Naviac podľa našej mienky zlyhali aj kontrolné mechanizmy a orgány, keď sťažnosti navrhovateľa podané na príslušnom a zodpovednom orgáne Okresného súdu Bratislava II. a jemu nadriadenom Krajskom súde v Bratislave zmysle § 62 a nasl. zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov neboli vybavené riadne a zákonu zodpovedajúcim spôsobom

(podpredsedníčka Okresného súdu Bratislava II. v liste z 23. 09. 2008 hodnotila sťažnosť navrhovateľa za nedôvodnú a podpredsedníčka Krajského súdu v Bratislave pod č. Spr 2218/08 nepovažovala za vecne príslušné Okresný súd Bratislava II. a Krajský súd Bratislava na konanie o sťažnostiach navrhovateľa a odporučila mu obrátiť sa na predsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici ako príslušného na skúmanie prietahov podriadeného Okresnému súdu vo Zvolene, ktorému bola vec odstúpená po 25. 09. 2008).

Aktuálne vyjadrenie predsedníčky okresného súdu je zmenou ich doterajších postojov (...), pripúšťa čiastočné porušenie základného práva navrhovateľa a priznanie finančného odškodnenia navrhovateľovi podľa vlastnej úvahy ústavného súdu, a to s prihliadnutím na postup Okresného súdu vo Zvolene, ktorý nesprávne postupoval pri opätovnom odstúpení spisu.

V žiadnom prípade sa nemôžeme stotožniť so snahou porušovateľa o čiastočné sa zbavenie vlastnej zodpovednosti za vzniknuté prietahy a porušenie základného práva navrhovateľa prenesením na Okresný súd vo Zvolene. Skutočnosť, že označený súd opakovane v roku 2005 odstúpil vec Okresnému súdu Bratislava II. (bez ohľadu na kritérium správnosti a dôvodnosti tohto odstúpenia), nemá totiž žiadnu priamu relevanciu a príčinnú súvislosť na následne vzniknutých prietahoch a porušení základného práva zo strany Okresného súdu Bratislava II. (...)

Doterajšie vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava II. nedávajú presvedčivú a spoľahlivú odpoveď na otázku, čo bolo bezprostrednou a skutočnou príčinou zistených prietahov v konaní a z akých dôvodov bola sťažnosť navrhovateľa podľa zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov hodnotená ako nedôvodná. Zdôvodnenie prietahov zaťaženosťou, práceneschopnosťou a veľkosťou oddelenia sudkyne vybavujúcej predmetnú vec nemožno akceptovať. Odhliadnuc od nezdokladovania a nepreukázania tohto argumentu sa javí ako účelové a neobhájiteľné ak sa ním ospravedlňuje nevyhotovenie časovo a odborne nenáročného príspisu o spätnom odstúpení veci Okresnému súdu vo Zvolene počas doby takmer 3 (troch) rokov.

Aj s prihliadnutím na uvedené považujeme posudzovanú ústavnú sťažnosť za plne (nie iba čiastočne ako to tvrdí porušovateľ) dôvodnú a opodstatnenú. (...)

Navrhovateľ (sťažovateľ) M. V. netrvá na verejnom ústnom pojednávaní senátu ústavného súdu.

V prípade úspechu v konaní si navrhovateľ uplatňuje trovy konania titulom trov právneho zastúpenia ním zvoleným právnym zástupcom JUDr. J. K., advokátom, za 3 (tri) úkony právnej pomoci (...).»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 269/05:

Dňa 5. decembra 2002 podal sťažovateľ na Okresnom súde Zvolen žalobný návrh pôvodne proti S., a. s., B., na náhradu škody (*„o zaplatení náhrady za stratu príjmu, ako plnenie rozhodnutia Okresného súdu v Dolnom Kubíne sp. zn. 1 T3/98 z 11. 3. 1998, v zmysle Občianskeho zákonníka a Zákonníka práce, o pravidelnom vyplácaní náhrady za straty príjmu vo výške 13 084,- Sk až 17 266,- Sk na jeden mesiac“*).

Dňa 4. apríla 2003 sťažovateľ doplnil svoj žalobný návrh, pričom za žalovaného označil S., B., zastúpenú A., a. s., B.

Dňa 25. júna 2003 bola vec listom sp. zn. 10 C 118/03 z 10. júna 2003 postúpená Okresnému súdu Bratislava II podľa § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 30. júla 2003 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. Ndc 395/03 rozhodol, že v predmetnej veci je miestne príslušný Okresný súd Zvolen.

Dňa 16. septembra 2003 bola vec vrátená Okresnému súdu Zvolen.

Dňa 6. júla 2004 sťažovateľ svojím podaním upresnil, že: *„v prvom rade žalujem A., a. s., so sídlom v B., v druhom rade S., B.“*

Dňa 24. septembra 2004 Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 9 C 247/03-77 pripustil do konania ako ďalšieho účastníka S., B.

Dňa 11. januára 2005 sťažovateľ proti A., a. s., B., zobral svoju žalobu späť.

Dňa 1. júla 2005 Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 9 C 247/03-102 konanie proti A., a. s., zastavil a v ten istý deň uznesením č. k. 9 C 247/03-102 pripustil zmenu žaloby.

Dňa 1. decembra 2005 bola vec listom sp. zn. 9 C 247/03 z 21. novembra 2005 opätovne postúpená Okresnému súdu Bratislava II podľa § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Vec bola na Okresnom súde Bratislava II zaevidovaná pod sp. zn. 9 C 269/2005 a bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. M. G.

Dňa 8. decembra 2005 bol spis predložený predsedníčke súdu s takýmto odôvodnením: „*Nakoľko v predmetnej veci bola zákonnou sudkyňou JUDr. A. K. predkladám spis na pridelenie zákonnému sudcovi*“.

Dňa 9. decembra 2005 bolo v spise ručným písmom zaznamenané, že: «*Nesúhlasím s pridelením veci do „20 C“, nakoľko otázka miestnej príslušnosti bola v rámci „20 C“ právoplatne vyriešená uznesením Najvyššieho súdu SR, ktorý právoplatne rozhodol o miestnej príslušnosti Okresného súdu vo Zvolene, preto treba spis miestne príslušnému súdu vrátiť*».

Dňa 26. januára 2007 sťažovateľ podal námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava II.

Dňa 24. januára 2008 sťažovateľ požiadal Okresný súd Bratislava II o podanie informácie o stave konania.

Dňa 11. augusta 2008 právny zástupca sťažovateľa prostredníctvom substituenta nahliadol do spisu.

Dňa 2. októbra 2008 bol spis vrátený Okresnému súdu Zvolen a následne bol zaevidovaný pod sp. zn. 7 C 58/2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 269/05 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho

význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania bola náhrada škody z ublíženia na zdraví v dôsledku dopravnej nehody, t. j. vec, ktorej povaha (spor o financie, ktoré mohli byť zdrojom príjmov sťažovateľa, ktorý sa nie svojim zavinením dostal do krajne nepriaznivej životnej situácie) si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 145/03, I. ÚS 65/04).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania zjavne nebola závislá od zložitosti veci, ale, ako to bude v ďalšom vyhodnotené, výlučne od správania (postupu) okresného súdu. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' posudzovanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v posudzovanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že v takej pre sťažovateľa významnej veci, akou je náhrada škody súvisiaca s ublížením na zdraví, bol okresný súd bez akýchkoľvek dôvodov takmer tri roky bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný, keďže od 9. decembra 2005 do 2. októbra 2008 vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti

prítom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu.

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že na skutočnosť, na ktorú poukázala predsedníčka okresného súdu, totiž, že zbytočný „časový odstup bol spôsobený zaťaženosťou, práceneschopnosťou a veľkosťou oddelenia sudkyne JUDr. G., ktorá vec vybavovala“, nebolo možné prihliadnuť. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na nadmerný počet vecí a na dlhodobu obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (mutatis mutandis I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 2. októbra 2008 bola predmetná vec sťažovateľa právne a fakticky postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Zvolen, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, teda 3 319,39 € „z dôvodu dlhodobej právnej neistoty (...), ktoré má bezprostredný vplyv aj na bežný každodenný život navrhovateľa a postavenie sťažovateľa (invalidného dôchodcu) ako osoby ťažko a trvalo poškodenej na zdraví“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na povahu veci považuje za primerané priznať v sume 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti z 27. októbra 2008 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 15. apríla 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2009 prislúcha odmena v sume 115,90 € spolu s režijným paušálom 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho

zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 346,31 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 65,80 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 412,11 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2009